

Практичне заняття № 14

Тема: Просте речення: структура, види ускладнень, розділові знаки

План

1. Головні члени простого речення та способи їх вираження.
2. Складні випадки та помилки при узгодженні підмета й присудка.
3. Другорядні члени речення.
4. Форми ускладнення простого речення: однорідні члени речення, відокремлені члени речення, вставні і вставлені конструкції, уточнюючі члени речення.
5. Розділові знаки у простому реченні з різними формами ускладнення.

Література

- Сучасна українська мова: Підручник / О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін.; За ред. О.Д. Пономарева. – 2-ге вид., перероб. – К., Либідь, 2001. – С. 244–259; 273–301.
- Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови. 4-те вид., випр. і доп. – К.: Наук. думка, 1993. – С. 126–151.

Запитання і завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу, підготуйте конспект, відповідний питанням плану.
2. До п. 5 плану заняття розробіть тестове завдання на 10 позицій.
3. Тест: у завданнях 001 – 013 визначте речення, в яких неправильно поставлено розділові знаки.

Тест

У завданнях 001 – 013 визначте речення, в яких неправильно поставлено розділові знаки

	1	2	3	4	5
001	В одне вікно зазирає гілка яблуні, а в інше – бузок	Над хатою вдень і вночі ключами, і зграями, і поодинокі летять птахи	Звідси, від цього острівця землі, й починається Вітчизна	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
002	Не покине рідного краю закохана в нього людина	Скрізь: на городі, у садку, за тином – цвітуть мальви	Настає літо, і розлившись повінню, хату затоплює зелень	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
003	Соняшники – наче кулі жовтого вогню	Коли я втомлююся, або коли сум облягає душу – в уяві моїй постає батьківська хата	Настала весна – все навкруги зазеленіло	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
004	Над цією річкою мені часто здається, що я повернувся в дитячі роки	Уміння відчувати красу – це риса, притаманна лише людині	Він не був славолюбним, не приховував своїх бойових тактичних таємниць надбаних	Помилки у двох реченнях	Помилки немає

			досвідом боротьби		
	1	2	3	4	5
005	При світлі якогось вікна я побачив спрямований на мене знизу погляд її довірливих очей, і мимоволі здрігнувся.	Сонце, цілий день закрите хмарами, надвечір вибилося зі своєї неволі і, сідаючи за гору, обливало червоним світлом усе село.	Сімсот тисяч самих тільки столітніх дерев уже порубано на нізьких дніпровських островах.	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
006	Незавидний, скромний цей ялівець теж, кажуть, оспіваний у якомусь творі	Карпо Васильович враз помолоділий, з'явився на ганку і, скинувши кашкета, став дивитися вгору.	Тоненький струмок диму поволі піднявся над сторожкою, понад віттям дерев та й послався над ними прозорою хмаркою	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
007	А лопухи, почувши холодок, настовбурчилися,	Мене саджають в останню машину криту	Картопля, перезимувавши невбрана, вже,	Помилки у двох реченнях	Помилки немає

	тихо зарипіли, випростовуючись, і теж, запахи – низовинням, росою, ніччю.	вилинялим брезентом і без гармати.	звісно, стала нікудишня, крізь пальці тече.		
	1	2	3	4	5
008	Стало видно далекі, сірі, в голих деревах, села, рідненькі переліски припушені інєєм.	Над луками, залитими квітневою повінню, холонув оранжевий вечір.	Неквапливі, царственні, пролетіли вони просто над Ольгою і потяглися на лимани.	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
009	У царській Росії не було жодного пам'ятника якомусь ученому, винахідникові чи інженерові.	До учнівського гурту збоку тихо підійшов у м'яких шкіряних постолах старий, але кремезний ще дід.	Але звуки, неясні й далекі, наростають, наростають, ширяться і раптом серед ясного неба перетворюються в катастрофічну фонограму бою.	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
010	Свічі горять урочисто, таємничо і ніби	Вогники ходять групами по Байгороду,	Сутінь досвітку зміниться короткою зорею	Помилки у двох реченнях	Помилки немає

	пересторожливо.	хвилюються, зникають, знову світять.	ПОТІМ СВІТЛОМ дня.		
	1	2	3	4	5
011	Згори мені видно було усе село – велике, незграбно розкидане поміж яругами та спадистими косогороми.	Почалося це з несподіваного для мене вечора, з тої ожеледі, синьої в сутінках і жовтуватої у світлі з вікон на Узвозі.	Хай комусь надто елементарним, чи навіть смішним може видатися родинний світ, хай!	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
012	Сорок вісім могутніх стуменів злилися в один піністий велетенський водоспад і мирно шумлять, надихаючи поетів нерозумних і радуючи дітей.	Облиті полум'ям хмари рвано, кошлато звисали над смугою потемнілих плавневих лісів, над пустинними пенькуватими зрубамі, навіваючи якусь неясну тривогу.	Виходить, і камінь має силу сколихнути дитинство, і юність і нагадати сьогоднішні слова матері.	Помилки у двох реченнях	Помилки немає
	1	2	3	4	5
013	Десятеро вузьких,	Ось Богдан	Ми ліземо з кручі	Помилки	Помилки

	прихоплених із половецьких степів очей одразу насмішкувато зійшлися на постаті студента.	вище пояса вскочив у якийсь рів, набрав повні халяви снігу, і довго не міг виборсатись із нього.	в чорну холодну прірву підпираючи одне одного плечима і хапаючись руками за якусь мокре цупке бадилля.	у двох реченнях	немає
--	--	---	---	--------------------	-------